

# ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ТА ЗАХИСТУ ЗДОРОВ'Я МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я

*Завгородній І.В., Літовченко О.Л., Лисак М.С.,  
Чеховська І.М., Біличенко Н.П., ХНМУ, м. Харків*

У теперішній час Національна сфера охорони здоров'я України зазнає складний шлях реформування. Здоров'я завжди ставили на перше місце, як одну з найбільших цінностей людства. Воно впливає на процеси та результати економічного, соціального й культурного розвитку країни, демографічну ситуацію та стан національної безпеки, а також є важливим соціальним критерієм ступеня розвитку та благополуччя суспільства [1, с. 35]. На державу покладаються певні обов'язки для забезпечення належних умов праці. Ці вимоги спрямовані на реалізацію громадського здоров'я.

Слід зазначити, що ефективність роботи медичної галузі, залежить від здоров'я самих медичних працівників, та безпосередньо впливає на збереження та відновлення здоров'я інших працюючих. Напруженість та інтенсивність праці медичних працівників в нашій країні насамперед пов'язані з: недостатністю бюджетного фінансування, використання застарілого матеріально-технічного обладнання, недоліками в організації роботи медичних закладів, кадровим дефіцитом. Медики працюють в умовах підвищеного ризику інфікування та значного нервово-емоційного навантаження. До погіршення стану здоров'я працівників та зростання професійної захворюваності призводять складні та незадовільні умови праці, низький рівень соціальної захищеності, низька заробітна плата [2, с. 6-7]. Все це значною мірою не дозволяє приділяти необхідну увагу стану свого здоров'я та гідним чином організувати свій відпочинок та оздоровлення.

Враховуючи вищезазначене, питання ефективності роботи системи громадського здоров'я та соціальної безпеки населення вимагає першочергово захисту медичних працівників на робочому місці. Для реалізації та забезпечення безпечними та здоровими умовами праці медичних працівників в нашій державі сформована система охорони праці. Основними законодавчими актами є: Конституція України, Закон України «Про охорону праці», Кодекс законів про працю України (КЗпП) від 10.12.1971 р., Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 р., Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» від 6.04.2000 р., Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.1999 р [3, с. 20–24].

Охорона праці є невід'ємною складовою забезпечення гармонійного розвитку суспільства, а збереження здоров'я та життя працівників залежить від кожного, хто бере участь у трудовій діяльності. Тому важливо пам'ятати, що дотримання законодавства у сфері охорони праці, розвиток культури охорони праці у суспільстві стане запорукою збереження громадського здоров'я та найціннішого – людського життя. Аналізуючи стан охорони праці та здоров'я працівників медичної галузі, слід зазначити, що він потребує суттєвих покращень, необхідно вдосконалювати заходи щодо захисту медичного персоналу від потенційних негативних наслідків. Недостатні заходи з безпеки та здоров'я на роботі можуть

привести до збільшення частоти захворювань, пов'язаних з професійною діяльністю, високих показників відсутності на роботі у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, зниження продуктивності праці та зниження якості медичної допомоги [2, с. 7–8].

Отже, проблема професійної захворюваності в медичній галузі залишається актуальною. Недосконалість системи профілактики професійних захворювань негативно впливає на медичних працівників та їхні родини. Мова йде про економічні втрати через зниження продуктивності праці та збільшення навантаження на систему соціального забезпечення. Підсумовуючи наведені результати аналізу стану охорони праці в нашій державі, слід звернути увагу на те, що всі заходи щодо забезпечення належних умов праці не можуть бути реалізовані у повному обсязі. Система громадського здоров'я повинна удосконалюватися з питань моніторингу та профілактики можливих негативних наслідків при виконанні професійних обов'язків робітниками, а саме: приділяти уваги контингенту населення, який є у зоні ризику зокрема працівникам медичної галузі.

Література:

1. Ціборовський О.М. Шляхи систематизації законодавства України у сфері охорони здоров'я / О.М. Ціборовський, С.В. Істомін, В.М. Сорока. – К., 2011. – 72 с.

2. Vodnar, L. P., Bob, A. O., Vodnar, R. Y., Reha, N. I., & Vodnar, T. V.. Фактори ризику професійних захворювань медичних працівників (огляд літератури). *Вісник наукових досліджень*. 2018. № 2. <https://doi.org/10.11603/2415-8798.2018.2.8929>

3. Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.

## ДУХОВНІ АСПЕКТИ ЗДОРОВ'Я

*Семидоцька Ж.Д., Чернякова І.О., ХНМУ, м. Харків,  
Неффа М.Ю., КНП ХОР «ОКСДРЗН», м. Харків*

Для того, щоб бути здоровими, потрібні нові знання, потрібна глибша концепція життя. Ми здібні свідомо створювати власне здоров'я. Основний закон Світобудові – закон Рівноваги і Гармонії. Інстинкт пошуку рівноваги вбудований в людину також природно, як почуття голоду або спраги. Тому кожна функція в організмі людини прагне зберігати свою первісну норму.

Результати досліджень показали, що існує зв'язок між духовним світом людини та її здоров'ям. Духовний аспект буття – це та частина людського існування, яку потрібно неодмінно враховувати, якщо ми хочемо зрозуміти фундаментальні основи здоров'я та хвороби [1].

Людина може бути здоровою, якщо додержується об'єктивних законів Природи. Тільки осмислено застосування законів Природи на практиці, тільки осмислений погляд на себе і своє місце у Природі – є запорукою здоров'я тому, що людина – це не тільки матеріальна, але і духовна субстанція.

Необхідність духовного оздоровлення все наполегливіше заявляє про себе тому, що в сучасному світі все сильніше поглиблюються суперечності між технократичним і духовним розвитком людства. «Наша бездуховна цивілізація спрямована на задоволення безмірно зростаючих, в основному надмірних, потреб